לגדרות, שהשפיעה על רוב שלבי הביו־גרפיה שלו. החל בסיפורי יחידה 101 שלפיהם היה נוהג להכות לחבר״ה ש־יצאו לפעולות ליד הגדר, עבור למיבצע הגידור הענק שלו בפיתחת־רפיח, שהיה כרוך בגירוש כמה אלפי בדחים מאדמו־תיהם ושעליו נגזף מזכור, וגמור בתכנון גדר־התאורה הפרטית שלו בחוות־שקמים.

גדרות הן כמובן עניין יחסי. כפי שרמז השבוע ח״כ אברהם מלמד, גדרות מיוע־רות לא רק להגן על האדם מהסביבה, אלא גם להגן על הסביבה מפני האדם היושב בתוכה. אם זו המטרה בתכנון גדר לחוות שקמים, אני בעד.

עוד אבינו חי

נוכח הנסיבות המגוחכות שהועמד בהן, התנהג בגין בסבירות גבוהה ב־החלט. השעה היתה שבע בבוקר. שומרי־הראש גזלו אותו ממנת עתוני־הבוקר האהובה עליו. העלו אותו על מסוק, ו־לאחר עשר דקות ומשהו הנחיתו אותו ליד הכניסה לבסיס הצבאי במעלה־אדו־מים. מבול ירד בחוץ. חיילת פתחה מטריה ירוקה — מגיע צל״ש לקצין שזכר שבגין רגיש למטריות שחורות — והובילה אותו, בן־אדם בן 66 וחצי, רטוב ובלתי־מאושר, אל הוואגוניר הצבאי.

אחר־כך הכניסו את בגין למיבנה טרו־מי שנכתב עליו באותיות מאירות־עיניים: „מחסן פלוגה ב״. הכינו שם תצוגה נקיה ומגוהצת — מישהו ודאי עשה כאן מסדרים נוספים בלילות האחרונים — של זיוד לצוות־טנק. אלה קיטבגים, הסביר אחד הקצינים לבגין. אלה מקל־עים. בגין הסתכל במצלמות הטלוויזיה ובמיקרופונים שהקיפו אותו סביב־סביב. כשאני חושב על זה, הנופים היחידים שזוכרים הפוליטיקאים מכל הסיורים־לצרכי־עתונות שהם עורכים, הם אלה של פרצופי שומרי־הראש והצלמים.

חשוף־בצריח בגין במעלה־אדומים: חשילוב הנפלא של שפרא ושייפא

ליד המחסן העמידו שנק „סטון״, ר־מעליו בנו גשר־עץ גדול, כדי שראש־הממשלה יוכל לטפס ולהצטלם. החיילת עמדה הכן עם המטריה הירוקה, והוא וחיא עלו במדרגות. „הסתכל לכאן״, צעקו הצלמים. „עכשיו לשם״. בגין היטה את ראשו קלות והביט אל נקודה רחוקה מעבר לענן. אלוף־מישנה אחוי הצביע על הצריח, התותח, מושב המפקד. ה־חיילת עם המטריה הקשיבה בעניין רב.

חמש הדקות שבילה בגין מעל לטנק עשו לו את היום. למחרת פרסמו כל העתונים את התמונה, ו־ידיעות אחרו־נות״ כתב, כצפוי, שבגין היה „חשוף בצריח״. הביטוי נשמע נועז, פטריוטי, ונרדף ל„מתפקד״.

האדמה נהפכה לעיסה בוצית בצבע בז׳, ובגין הכתים את נעליו השחורות המצוחצחות. הוא התיישב בוואגוניר, מוקף בציפורי מצד אחד וברפול מצד שני. הוא החכים הרבה באותו יום, אין ספק.

השריון עושה לבגין תרגיל בתקן־מגבית: כמה טנקים עולים על גבעה, יורים־יורים־יורים על מטרות מסומנות בשטח, עושים איגוף קטן מימין וכובשים את היעד. כל משלחות המגבית החשובות שמגיעות למחנה הזה, אומר לי אחד הקצינים, מקבלות אותו תרגיל בערך. בסכנה הצופה אל זירת־הקרב העמידו שורה של כסאות רטובים, משקפות־שדה ומפות־קוד. צפורי מנסה להצחיק את בגין. בגין לא צוחק. אולי קר לו.

בחדר־האוכל מכינים צוותי־הטלוויזיה חזרים את התפאורה לפגישה בין בגין לחיילי היחידה. אחד הצלמים חופס את המיקרופון ומודיע: „מי שיש לו קרובים בארץ־לארץ שיסתכל לכאן. כאן המצל־מות. מי שרוצה למסור דרישת־שלום, שיצעק לתוך המיקרופון. גלי־צה״ל משדרים״.

ההיילים יושבים בדוחק, דובון־אל־דובון. כשנכנס בגין הוא מתקבל בלי הרבה גינונים של טקס. „מן הבוקר״, הוא אומר, „הריני מתבונן בפעילותו של צה״ל ורואה הרבה מאוד נחת. לאחר שראיתי את תרגיל־הטנקים שאל אותי עתונאי איך התרשמתי. אמרתי לו: צה״ל צבא טוב. וזאת האמת״.

„הוסיפו להתאמן״, יעץ בגין לשריו־נאים. „ללמד קשת״.

הנאום אולי נשמע מגופה וארכאי במקצת, אבל כך גם דיבר, למשל, בן־גוריון, ואליו לא באו בטענות.

כאשר בגין גומר, מרשים לחיילים להציג שאלות. בחור מזוקן בדרגת סרן, מפקד פלוגה א׳, שואל על פרשת אלון־מורה. שאלה יסודית ובהירה כזאת לא שמע בגין בישיבות הממשלה. כיצד בוצעו, הוא שואל, החלטות הממשלה בנושאים: הקמת חמישה גושי התנחלות ביו״ש; עיבוי הישובים הקיימים; מדוע לא ברצע מיפוי מדויק של הקרקעות; מדוע משקיעים 70 מיליון לירות (בהר־כביר) למרות הצהרות המתנחלים שלא יעברו לשם; האם הממשלה מתכוונת לפנות אותם בכוח; האם תהיה ארכה נוספת?

בגין משיב במעורפל. אחר־כך מוציאים אותו שוב אל הגשם ומסיעים אותו לישוב האזרחי מעלה־אדומים א׳. בגין מבקר בישיבת ההסדר („ספרא וסייפא, שילוב נפלא״), בפעוטון („הילדים הם האושר הגדול שלנו״) ובכיכר המרוצפת של הישוב („בעל חשיבות מוסרית״). באולם מקדמים אותו ילדי־הגן בשירה, בהדרכת הגננת.

„עוד אבינו חי״, הם שרים. „עוד אבינו חי, עוד אבינו עוד אבינו עוד אבינו חי״. הגשם מוסיף לרדת.

סליחה, אתה נושך את צוארי

בשבוע הבא תיפתח בירושלים הכנסיה הגדולה השישית של אגודת־ישראל הער־למית. לקראת המאורע החשוב הזה כינ־סה ה„אגודה״ מסיבת־עתונאים. חילקו שם תה, קפה ואינגליש־קייק חינם, וגם חומר ספרותי ואבזרים שונים, ששלף רב ששמו גבירץ בזריזות רבה מתוך תיק ג׳ימס בונד חום. המתנה המרשימה ביותר היתה כיפה ענקית בצבע תפוז, מסוג אלה שחובש האפיפיור, להבדיל, את אלה, אמר גבירץ, הכנו בשביל הסדרנים. אפשר לראות אותן אפילו בחושך.

ערב הכנסיה היו הרבה התפתלויות במסדרות האגודה סביב הזמנת אישים המייצגים את הממשלה הציונית. ה„אגודה״ היא אמנם שותפה נכבדה ב־קואליציה, אבל ביזנס לחוד ופלדר לחוד. ואיך יסתדרו עם נגינת „התקווה״, הא?

אפילו את בגין, הצדיק הנסתר הזה, לא היה פשוט להזמין. בגין, הזכיר השבוע הבטאון הקיצוני „האמונה״, הוא „ראש הכופרים הציוני״. העתון כינה אותו עוד, בשיבושי־שלי־לעג, „בעל ב־עזרת־השעם״, כלומר לא את עזרת אלהים הוא מבקש, אלא את עזרת הפקק.

והנה, דווקא בעזרת השם נפתרה בעיית בגין: ביום שתיפתח הועידה יה־יה בגין באסואן, בפגישה עם סאדאת. מקסימום ישתתף בטקס הנעילה.

פאם נשיא המדינה הוזמן, שאלתי.

בצד האגודאי של השולחן השתרר שקט. חברי־הכנסת הרב אברמוביץ, דאש

מוחל־נשיא אברמוביץ: אף אדמו״ר לא קם

היועדה המכינה. השפיל את עיניו אל זקנו הלבן, הצח והמטופח, המוכיר לי תמיד את שלגיה ושבעת הגמדים, ואמר בערך כך:

„כשהנשיא בא זה עניין של טקס. כולם צריכים לקום. יש לנו בוועידה הרבה אדמו״רים ישישים. יהיה עליהם לקום, זוה קשה״.

אחה רוצה לומר, שאלתי, שמפני שיש לכם זקנים, שקשה להם לקום, לא הזמנ־תם את נשיא המדינה?

היה שקט. „נארגן משלחת״, אמר אברמוביץ׳ לבסוף, „ונבקר אצלו בביתו״.

אינני בטוח שבתנאים כאלה כדאי לנשיא להטריח אותם.

(ברגע האחרון: נודע שהנשיא אכן החליט לוותר על הכבוד).

*

הפוליטיקאי החילוני מאושר כאשר הוא מצליח, בשעה טובה, להחדיר את דיוקנו לאחד המאגאזינים או, מוטב, לטלוויזיה. גם הפוליטיקאי מהטיפוס ה־חרדי מאושר, אבל קצת יותר קשה לו להפגין את אשרו בפומבי. יש רגישויות, ולפעמים, כמו במקרה המצער של חבר־הכנסת שלמה לורנץ, אפילו מכות.

אין פלא, לכן, שהעתונות החרדית מלאה כתבי־התנצלות של אנשים שהצ־ליחו קצת יותר מדי באמצעי־התקשורת. כדאי לקרוא את החומר הספרותי הזה: אין כמוהו בפוליטיקה החילונית.

קחו למשל את אורי בלוי, בנו של עמרם בלוי המנוח, שהופיע בשידור טלוויזיה על „נטורי קרתא״. הפלג ה־סופר־אולטרה־קיצוני של נטורי־קרתא לא חסך במלים כשגינה אותו על העבירה שעבר על ח״ח (חרם חמור) של הרבנים. העניין הגיע לבית־דין העדה החרדית. פסק־הדין כפה על בלוי לפרסם בבטאון החרדים „העדה״ את כתב־ההתנצלות הזה:

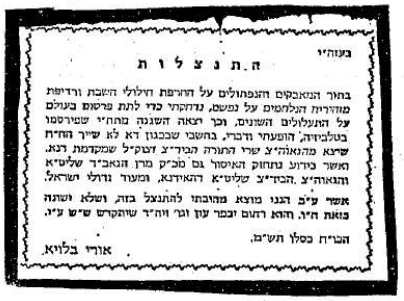

בעזה״י

הת נצ ל ו ת

בחור הנאבקים הנפתולים על חזרתם חילולי השבת ורדיפת מחדירת הגלמים על נפשם, נדחקתי כדי לתת פרשום בעולם על המעשלים השונים, וכך יצאה השגנה מחחי״ו שפרסמו בטלביזיה, הופעתי ודברי, בחשבי שבכנון דא לא שייך החיח שיצא מהנאה״ג שרי התורה הבית״ג דעקיל שמקדמת דנא, האשר כידוע נתחוק האיסור גם סכיך מרן הגאב״ד שליט״א והגאה״צ, הבח״ג שליט״א ההאדנא, ומעוד גדולי ישראל.

אשר ע״פ הנני מוצא מחובתי להתנצל בזה, ושלא ושנה בוזאת היה. הוא דנוס יבפר עון וגר ווה״ר שוקקרש ש״ש ע״ה.

הברית בסלו תשים.

אורי בלויא.

חברו של אורי בלוי מיהרו להתנצל על ההתנצלות. הם פירסמו כרוז, שבו טיפלו כמו־שצריך ב„כלבין דחציפין״, ב„מחריבי קרתא״ שהלשינו על בלוי לפני בית־הדין. ה„ליצנים״ האלה, טען הכרוז, הטעו את בית־הדין לחשוב כא־לו התיר בלוי לצפות בכלי הטמא והמוחרם שקוראים „טעלעוויזיא״. לפי טענתם מינה בלוי שליח שיכתוב למענו את מכתב ההתנצלות. „כתוב שם שגגה יצאה מתחת ידי (כתוב בכרוז), וצריך לקרות מצווה יצאה מתחת ידי, שמה שפרסם את דבר ה׳ בחוצות העולם הוא מצווה גדולה... ואין לו שום הרשה חס וחלילה״.

מתנצל־הטלוויזיה השני הוא חיים שאולזון. שאולזון, צעיר שאפתן ורב־עלילות מסיעת הרב פרוש, הוציא ב־ירושלים שבועון חרדי בשם „צופר״. השבועון היה אמור להקפיץ את שאולזון קדימה במאבקים הפנימיים באגודת־ישראל. ערב אחד צולם שאולזון בתכ־נית־הטלוויזיה „עלי כותרת״ יחד עם מלכת־היופי לשעבר רינה מור. אנשי סיעת לורנץ, שהיה להם חשבון ארוך עם שאולזון, קפצו על המציאה. הם הפיצו תדפיס של תמונת השניים במאות עותקים. ההיצע, כמובן, לא הדביק את הביקוש. כמה רבנים חשובים עיינו ב־תמונה טוב־טוב והחליטו להטיל חרם על „צופר״.

שאולזון הגיב בזריזות שביטית. הוא פרסם בעתונו וידוי קורע־לב. בעקבות

(המשך בעמוד הבא)

כוכב־טלוויזיית אורי בלוי: כלבין דחציפין

עורך צופר־צוהר שאולזון: מה שעשתה ריינה מור